

Fecr Yayınları: 482

KUR'AN REHBERLİĞİNDE
HZ. MUHAMMED (s.)

Prof. Dr. Şefaettin SEVERCAN

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
NY MATBAACILIK YAYINCILIK KÂĞ. TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Kasım 2021

ISBN: 978-625-8005-26-4

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

KUR'AN
REHBERLİĞİNDE
HZ. MUHAMMED
(s.)

Prof. Dr. Şefaattin SEVERCAN

Ankara 2021

Prof. Dr. Şefaettin SEVERCAN

Ekim 1956'da Kayseri'de doğdu. Kayseri İmam Hatip Lisesi ve Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. 1992'de İslam Tarihi ve Medeniyeti alanında Doktor; 1996'da Doçent; 2001'de de Profesör oldu. Ekim 1997'de dekan yardımcılığıyla başlayan idari hayatı, 2009 Ekim ayına kadar devam etti. 2002-2004 yılları arasında Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesinde Tarih-Felsefe Fakültesi dekanlığı yaptı. 2004-2005'de aynı üniversitede Türkiye tarafını temsilen rektörlük görevine atandı. 2006 - 2009 yılları arasında Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dekanlığı ve Erciyes Üniversitesi Soruşturma Üst Kurul Başkanlığı görevlerinde bulundu.

1993'de burslu olarak İngiltere'de, Leeds Metropolitan ve Birmingham Üniversitesi, School of Oriental and African Studies, British Library ve Oriental and India Office Collections Requisitions kütüphanelerinde alanıyla ilgili çalışmalar yaptı. Din müşavirlerinin ve üniversitelerin davetleriyle Paris, Köln, Stuttgart, Amsterdam ve Zagreb başta olmak üzere pek çok Avrupa şehrinde; Astana, Almatı, Çimkent, Türkistan, Bişkek, Oş ve Taşkent gibi gönül coğrafyamızın şehirlerinde lisansüstü ders ve konferanslar verdi.

On beşin üzerinde kitap, yirminin üzerinde kitap bölümü, pek çok ilmî makale, bir o kadar uluslararası ve ulusal tebliği yayımlanmıştır. Kitaplarından beş tanesi Kazak Türkçesine çevrilmiş, makalelerinden bazıları da İngilizce ve Kazakça yayımlanmıştır.

Evli ve iki çocuk babası olan Şefaettin Severcan, hâlen Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğretim üyeliğine devam etmektedir.

e-posta: severcan56@hotmail.com

severcan@erciyes.edu.tr

Yayımlanmış Kitapları

1. *Keşfi'nin Selimnâmesi*, Can Ofset Yayınları, Kayseri 1995.
2. *Necmeddin-i Dâye'nin Siyasetnâmesi*, E.Ü. Gevher Nesibe Tıp Tarihi Enstitüsü Yayınları, Kayseri 1995.
3. *Kemalpaşazâde Tevârih-i Âl-i Osman X. Defter*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1996.
4. A.D. Alderson, *Osmanlı Hanedanı'nın Yapısı*, çev. Şefaettin Severcan, İz Yayıncılık, İstanbul 1998.
5. *Süleymannâmeler ve Sinan Çavuş'un Süleymannâmesi*, Kayseri 2001.
6. *Peygamberlik Anlayışları ve Hz. Muhammed*, (Kazak ve Türkiye Türkçesiyle), trc. Ercan Kalmahan, Ahmet Yesevi Üniversitesi Yayınları, Türkistan 2005.
7. *Osmanlı Devleti Siyasi Tarihi*, (Kazak ve Türkiye Türkçesiyle), Ahmet Yesevi Üniversitesi Yayınları, Türkistan 2005.
8. *Türkistan Tebliğlerinden Seçmeler*, (Kazak ve Türkiye Türkçesiyle), Ahmet Yesevi Üniversitesi Yayınları, Türkistan 2005.
9. *Gençlere İslam Dini*, (Kazak ve Türkiye Türkçesiyle), trc. Kasımhan Devrenkulov, Ahmet Yesevi Üniversitesi Yayınları, Türkistan 2005.
10. Necmeddin Dâye, *Hüküm Sahiplerinin İzleyecekleri Yol*, Haz. Şefaettin Severcan, Büyüyen Ay Yayınevi, İstanbul 2017.
11. *Hz. Muhammed ve Kurtuluş Çağrısı*, Fecr Yayınları, Ankara 2019.
12. *Hz. Muhammed İslam Daveti Mekke*, Fecr Yayınları, Ankara 2019.
13. *Hz. Muhammed Davetten Devlete Medine*, Fecr Yayınları, Ankara 2019.
14. *Hz. Muhammed Devletten Medeniyete*, Fecr Yayınları, Ankara 2019.
15. *Din-Siyaset İlişkisi -1- Asr-ı Saadet Dönemi*, Fecr Yayınları, Ankara 2020.
16. *Fetihnâmeler Osmanlı'da Zaferin Muhteşem Belgeleri*, Fecr Yayınları, Ankara 2020.
17. *Din-Siyaset İlişkisi -2- Emeviler Dönemi*, Fecr Yayınları, Ankara 2021.

ÖN SÖZ

Hz. Muhammed'in hayatını öğrenmek herhangi bir toplum liderinin veya devlet başkanının hayatını öğrenmek gibi değildir. Çünkü Hz. Muhammed'in hayatı her şeyden önce herhangi bir lider hayatı değil bir "Peygamber" hayatıdır. Onun hayatının yazılması ve öğrenilmesi peygamber olması sebebiyledir. Dolayısıyla Hz. Muhammed'in hayatı veya bu hayata özel ad olan *siyer* sadece bir ömrün hikâyesi değil, vahiy aracılığı ile Allah'a bağlı olup özellikle vahiy ve Risâlet boyutları ile Allah'ın kontrolünde olan, yaşanmışlığı itibariyle Hz. Muhammed'e ait iken örneklığı ile de bütün Müslümanlara ait olan peygamberlik ömrünün adıdır.

Bu bağlamda ilave, eksiltme, yönlendirme ve çıkar hedefli yorumlama ve benzeri bütün dış müdahalelerinden arınmış, bütün gerçekliği ile Hz. Peygambere ait olan ve onun hakiki hayatını anlatan bir siyer, "Allah'ın seçip hoşnut olduğunu bildirdiği" İslam'ın hayat anlayışı ve onun pratiğidir. Hz. Peygamber'in Allah ile bağını kuran, Kur'an-ı Kerim'i hayat rehberi kılan, İslam'ı yaşanılan ve yaşanılacak hayat olarak sunan örneklığın adıdır siyer. Bu bakımdan nasıl peygambersiz bir din olmaz ise siyersiz bir İslamî hayat da layıkı ile bilinemez ve yaşanılmaz. Üstelik Hz. Peygamber'in hayatı bütün hakikatiyle bilinmeden Kur'an-ı Kerim de doğru anlaşılabilir. Sözü öz, hakiki bir siyer bilinmeden, Kur'an ve İslam ile hedeflenen amaca sağlıklı olarak ulaşılamaz. Bu sebeple, İslam'ın pratik hayat olarak birinci kaynağı olan Hz. Peygamber'in hayatının doğru bilinmesini ve doğru öğrenilmesini sağlayacak bir siyer, Müslüman'ın olmazsa olmazıdır.

Konunun bu derece büyük önemine rağmen bugün üzülecek belirtmeliyiz ki hem ülkemiz özelinde hem de diğer pek çok Müslüman toplum genelinde İslam adına öne çıkan peygamber ve siyer anlayışı, arınmaya ihtiyacı kaçınılmaz olan, aslına ve hakikatine döndürülmesi gereken bir anlayıştır. Bu çerçevede bu çalışmamız, Kur'an-ı Kerim ve ona ters düşmeyen hadis-i şerifler ve bunlarla çelişmeyen siyer rivayetleri rehberliğinde hazırlanmıştır. Dolayısıyla acizâne bir katkı olur ümidi ile böyle bir bilinç ve şuur ile kaleme almaya gayret ettiğimiz bu çalışmamızın peygamberimiz Hz. Muhammed'in hayatını bilme ihtiyacını en doğru şekilde karşılamada çok önemli bir yeri olacağını düşünmekteyiz. Bununla, evvela okuyucularımızın Allah'ın ve Resûlü'nün razı olacağı bir siyer ihtiyacının farkındalığına erişmelerine katkı sağlamayı, ikinci olarak da okuyucularımızın önüne Allah'ın ve Resûlü'nün razı olacağını umduğumuz bir peygamber anlayışı ve siyer koymayı istedik. Elbette pek çok eksikimiz çıkacaktır. Maksudımızı aşan ifadelerimiz, haddimizi aşan cüretkârlığımız olmuşsa Rabbimizden bağışlanma diliyor; Peygamberimize karşı duyduğumuz sevgi ve sadakatimize sığınmıyor; okuyucularımızdan da özür diliyoruz. Okuyucularımızın, ikna olacağımız bütün eleştirilerini, inşallah ikinci baskıda, göz önünde bulunduracağımızı bilmelerini istiyor, onlara şimdiden teşekkür ediyoruz.

Bu çalışmamız esnasında değerli katkılarından müstefit olduğumuz dostlarımıza, son okumasını titizlikle yapan Ruffi Tiryaki'ye ve kitabımızın yayımlanmasını sağlayan Fecr Yayınları editörü Hüseyin Nazlıaydın'a şükranlarımı arz ediyorum.

Şefaettin SEVERCAN

Kayseri 2021

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ ----- 7

HZ. MUHAMMED'İN (s.) PEYGAMBERLİK ÖNCESİ HAYATI

Doğumundan Peygamberliğe-----13

PEYGAMBERLİK VE TEBLİĞİN İLK ÜÇ YILI

1. İlk Vahiy ve Peygamberlik -----	25
2. İlk Âyetler-----	30
2.1. Namazın Farz Kılınması -----	33
2.2. Fetret-i Vahiy/Vahiy Akışında Duraksama -----	34
3. İslam Daveti-----	36
4. İlk İnananlar -----	37
5. İlk Reddedenler ve Stratejileri-----	41
5.1. Mecnun- Sihirbaz İddiası, Küçümseme ve Muhatap Almama Tavrı	42
5.2. Siyasal Algılar ve Muhalefet-----	44
5.3. Kabilevi Muhalefet -----	45
5.4. Geleneksel Atalar Dinini Bırakmama Direnci -----	46
5.5. İnsanüstü Peygamber Telakkisi -----	47

TEBLİĞİN İKİNCİ ÜÇ YILI

1. Toplu Davet ve İlk İslam Toplumunun Oluşumu -----	49
1.1. Kabileyi Davet-----	49
1.2. Mekke'yi Davet: Safâ Tepesi İlanı-----	50
1.3. Hz. Erkam'ın Evi: Nitelikli Dayanışma -----	51
2. Müşriklerin Yeni Stratejileri -----	53
2.1. Tehditler-Teklifler-Talepler -----	53
2.2. Baskı ve İşkence Dönemi -----	60
2.2.1. Hz. Muhammed'e Yapılan Zulümler ve Haşimoğulları Koruması -----	60
2.2.2. Müslümanlara Yapılan Baskı Zulüm ve İşkenceler -----	64
2.2.3. İşkencelerin Sonuçları-----	69
2.3. Uzlaşma Girişimleri -----	71
3. Güvenlik İhtiyacı ve Habeşistan Hicretleri -----	74
3.1. Birinci Habeşistan Hicreti -----	74
3.2. İkinci Habeşistan Hicreti -----	76
4. Nefes Alma ve Meydan Okuma-----	80

4.1. Hz. Hamza'nın Müslüman Olması-----	80
4.2. Hz. Ömer'in Müslüman Olması -----	81

TEBLİĞİN ÜÇÜNCÜ ÜÇ YILI: MUHASARA/AMBARGO

1. Hz. Muhammed'e Karşı Devam Eden Düşmanca Tavrılar-----	87
2. Ebû Tâlib Şi'binde Muhasara/Ambargo-----	88
3. Yüreklerin Acıyla Oyulduğu Yıllar -----	90
4. Boykot Süresince Tebliğ Mücadelesi -----	92

TEBLİĞİN DÖRDÜNCÜ ÜÇ YILI: HÜZÜNDEN HİCRETE

1. Hüzün Yılı: Hz. Hatice ve Ebû Tâlib'in Vefatı -----	95
2. Hz. Muhammed (s.) ve Ebû Leheb -----	98
3. Yeni Bir Yol Haritası ve Tâif Yolculuğu -----	100
4. İsrâ: Allah ve Peygamberi Arasındaki Sır -----	103
5. Mekke Dışında Tebliğ ve Hicret Arayışı -----	106
6. İlk Görüşmeler ve Akabe Biatları-----	107
6.1. Birinci Akabe Biatı -----	108
6.2. Mus'ab b. Umeyr'in Medine'ye Gitmesi ve Tebliğ Faaliyeti ----	110
6.3. İkinci Akabe Biatı -----	111
7. Medine'ye Hicret -----	115
7.1. Mekkelilerin Hz. Peygamber'i (s.) Öldürme Girişimleri-----	119
7.2. Hz. Peygamber'in (s.) Hicret Yolculuğu -----	120
7.3. Hz. Peygamber'in (s.) İmametinde İlk Cuma Namazı-----	126
7.4. Hz. Peygamber'in (s.) Medine'de Karşılması-----	127

DAVETTEN DEVLETE MEDİNE

Hicretten Önce Yesrib/Medine-----	129
-----------------------------------	-----

YESRİB'DEN MEDİNE'YE: MEDİNELİ İLK YILLAR

1. Medine'de İslam'ın Yayılışı-----	135
2. Kureys'in Medinelileri Tehditleri-----	136
3. Nüfus Sayımı -----	138
4. Hicrî Takvim -----	138
5. Mescid-i Nebevî-----	139
6. Din Kardeşliği -----	142
7. Kiblenin Değişmesi -----	144
8. Ezan -----	147
9. Ehl-i Suffe -----	148

10. Medine Vesikası/Anlaşması -----	150
11. Münafıklar -----	153
12. Hz. Muhammed'in Hz. Aişe İle Evlenmesi -----	155

SABIRDAN SAVAŞA

1. İslam ve Savaş -----	157
2. Müşriklerle Yapılan Savaşlar -----	159
2.1. Bedir Savaşı: İstiklal ve İstikbal-----	159
2.1.1. Sebebi -----	159
2.1.2. Bedir ve Furkan Günü -----	161
2.1.3. Sonuçları -----	164
2.2. Uhud Savaşı: İlahî Uyarı -----	166
2.2.1. Sebebi -----	166
2.2.2. İlahî Uyarı Günü -----	167
2.2.3. Sonuçları -----	172
2.3. Uhud Sonrası Recî-Maüne İhanetleri ve İfk (Hz. Aişe'ye İftira) Olayı -----	173
2.4. Ahzab/Hendek Savaşı: Kureyş İçin Sonun Başlangıcı -----	177
2.4.1. Sebebi -----	177
2.4.2. Alınların Secdeyle buluşamadığı Vakitler ve İlahî Yardım	179
2.4.3. Sonuçları -----	181
2.5. Dümetülcendel ve Beni Mustalik Gazveleri -----	181
3. Yahudilerle Yapılan Gazveler -----	182
3.1. Beni Kaynuka Gazvesi -----	183
3.2. Beni Nadir Gazvesi -----	185
3.3. Beni Kureyza Gazvesi-----	187
3.4. Hayber'in Fethi-----	189
4. Hıristiyanlarla Yapılan Savaşlar -----	192
4.1. Mute Gazvesi-----	192
4.2. Tebuk Gazvesi: Resûlullah'ın Son Seferi-----	194

BARIŞLA GELEN BARIŞ

1. Arka Plan -----	199
2. Ridvan Biatı -----	200
3. Hudeybiye Anlaşması-----	201
4. İlk Tepkiler ve Ebû Cendel Olayı -----	202
5. Sonuçları -----	204

İSLAMIN EVRENSELLİĞİNE AÇILAN KAPI: DAVET MEKTUPLARI

1. Mektuplar ve Tepkiler -----	207
1.1. Resûlullah'ın (s.) Habeş Necaşisi Ashame'ye Mektubu -----	209
1.2. Habeş Necaşisi Ashame'nin Tepkisi ve Gönderdiği Cevâbî Mektubu -----	209
1.3. Resûlullah'ın (s.) Sasanî Kısrası Ebreviz'e/Hüsrev Perviz'e Mektubu ve Mektuba Verilen Tepki -----	211
2. Resûlullah'ın (s.) Kaza Umresi -----	212
3. İslam İle Şereflenenler: Mekke'nin Ciğerpâreleri -----	215

BÜYÜK FETİH VE ŞİRKİN SON DİRENİŞLERİ

1. Mekke'nin Fethi -----	217
1.1. Fethin Sebepleri -----	217
1.2. Resûlullah'ın Mekke'ye Girişi -----	221
1.3. Kâbe ile Tevhîdî Vuslat ve Putların İmhası -----	222
1.4. Fetih Hutbesi ve Resûlullah'ın Muhteşem Asâleti -----	223
2. Hicaz Şirk Düzeninin Son Direnişleri -----	226
2.1. Huneyn Gazvesi -----	226
2.1.1. Sebebi -----	226
2.1.2. Savaşın Seyri ve Zafer -----	227
2.2. Evtas Takibi-Taif Gazvesi-Ganimetler-Putların Yıkılması -----	230
3. Heyetler: İlahî Huzur Yağmuru -----	233
3.1. Necran Heyeti -----	234
3.2. Sakif Heyeti -----	236
3.3. Hanifeoğulları Heyeti ve Müseylimetü'l-Kezzâb -----	237

DİNİN TAMAMLANMASI VE İLAHÎ VUSLAT

1. Veda Haccı -----	239
2. Veda Hutbesi -----	240
3. Hz. Peygamber'in Gadir-i Hum Konuşması -----	244
4. İlahî Vuslat -----	245
5. Resûlullah'ın Rabb'ine Yolcu Edilmesi -----	249

KAYNAKÇA -----	253
----------------	-----

DİZİN -----	261
-------------	-----